

Velkoborské noviny

Velký Bor, Jetenovice, Slivonice

červen, červenec 2019

Slovo pana starosty ...

Vážení čtenáři,

vítám Vás u letního vydání Velkoborských novin. Letošní jaro nás opravdu potrápilo. V dubnu nepršelo téměř vůbec, ale květen srážkový deficit alespoň trochu zmírnil. Přesto teploty byly stále velmi nízké a topit se muselo do konce května. Část úrody, tak jak to často bývá, opět pomrzla. Při oslavách osvobození, které proběhly

5. května, jsme se třásli zimou. Pro zahřátí jsme rozdělali oheň, aby si posádky vozidel, většinou bez střechy, mohly prohřát jízdu prozmrzlá těla.

Na přelomu května a června se oteplilo z patnácti až na třicet stupňů celsia a místo hřejícího sluníčka jsme začali vyhledávat stín. Takto rychlé změny počasí budou zřejmě stále častější.

Ve vodárně jsme změnili technologii úpravy pitné vody tak, že místo hypermanganu do surové vody kvůli vysrážení manganu přidáváme louh sodný, který se v pískovém filtru odbourá společně s manganem. Úprava surové vody na vodu pitnou je

občas opravdu alchymie, protože je potřeba dodržet velmi přísné limitní hodnoty až osmdesáti prvků. Připomínám, že zalévat pitnou vodou z obecního vodovodu, když máme vlastní studnu, není opravdu dobré. Šetření vodou je potřeba brát zcela vážně, a pokud je to možné, zalévejte vodou dešťovou.

V současné době probíhá společně s akcí ČEZu pokládka kabelu veřejného osvětlení včetně nových stožárů v „Podkostelí“ a kolem hřbitova. Délka vedení bude cca 1.300 metrů a osazeno bude 20 nových stožárů. Firma, která provádí tyto práce, se potýká s žulovým podložím a to velmi ztěžuje výkopové práce. V rámci částečného přepojování el. sítě **nepůjde elektrina** ve Velkém Boru v **úterý dne 25. 6.** v době **od 7:30 – 14:30** ve staveních č. p. 81, 82, 83, 84, 85, 86, 89, 90. Další odstávka bude **ve čtvrtek dne 27. 6.** v době **7:30 – 16:30** ve staveních č. p. 1, 103, 2, 43, 44, 45, 53, 63, 64, 88, kostel a hřiště.

Právě probíhá výběrové řízení na

dodavatele stavby „Obytná zóna Jetenovice“, která spojkne více než 7 mil. korun. V této nové obytné zóně bude postaveno šest nových rodinných domů.

Od **24. týdne** je možno na obecním rybníku u hřiště ve Velkém Boru pro místní občany chytat ryby systémem „*chyť a pusť*“ každý sudý víkend. To znamená každou sudou sobotu i neděli.

V **pátek, 21. června** od 17. hodin jste zváni do výstavní místnosti OÚ, kde proběhne vernisáž výstavy, tentokrát na téma „*Život a móda v době secese*“. Zahájení výstavy doprovodí pěvecký sbor Velkobor.

Velkoborská pouť bude letošní rok **23. června** a na návsi opět rozbalí své pouťové atrakce firma Flachs.

Již nyní připravujeme na poslední sobotu v srpnu rozloučení s prázdninami pro děti, ale své si užijí určitě i dospělí.

Ale nyní nastává období prázdnin a dovolených. Užijte si celé léto v pohodě a klidu. Hlavně pamatujte na šťastný návrat z cest. Předem děkuji za pomoc nejen při úklidu obcí, vždyť uklizená obec je vizitkou všech občanů, ale také při zajišťování různých akcí, protože nic se neudělá samo.

Přeji Vám stále zdraví, hodně štěstí a pevné nervy.

Úklid odpadků kolem Velkého Boru

Parta dobrovolníků z Velkého Boru se rozhodla ve středu 8. 5. 2019 uspořádat akci na úklid odpadků v okolí Velkého Boru. Mezi účastníky nechyběly ani velkoborské děti, které také přidaly ruku k dílu. O tom, že je kolem nás mnoho nepořádku, se posléze mohli všichni přesvědčit na vlastní oči. Svědčí o tom dva velké valníky plné odpadků, které se během krátké doby podařilo naplnit. Je smutné, že někteří lidé dokážou do přírody vyhodit i velké elektrospotřebiče, a to i přesto, že se pravidelně dvakrát do roka konají sběry

velkoobjemového odpadu. Akce nebyla zaštitěná projektem „Uklidme Česko“, pořádal ji obecní úřad, nicméně cíl byl stejný – udělat pořádek kolem našich domovů. Všem, co se sběru účastnili, i těm, co sbírají odpadky třeba jen při procházkách či běhu ve svém volném čase, patří velký dík.

Lucie Oudová

oslavenci v červnu

85 let	Blanka Podlešáková	Jetenovice
60 let	Hana Hrdličková	Velký Bor
81 let	Kamil Maixner	Slivonice

oslavenci v červenci

70 let	Stanislav Makovec	Jetenovice
84 let	Květuše Brejchová	Jetenovice

oslavenci v srpnu

60 let	Miloslav Šrámek	Velký Bor
65 let	Vlasta Gawliková	Jetenovice
80 let	Václav Strolený	Velký Bor

Oslavencům přejeme hodně štěstí

Knihovna je zavřena

25. 6. 2019

Diskotéka ve Velkém Boru 18. 5. 2019

V sobotu se Velký Bor rozvlnil v rytmu disko tance. Od 14 hod. se totiž v kulturním domě uskutečnila dětská diskotéka, které se zúčastnilo celkem 33 dětí. Ochuzeni však nebyli ani dospělí, jelikož večer patřil právě jim. DJ Karel Zbíral zahrál hitovky 80. a 90. let, které všechny zúčastněné zlákaly na parket. Akce

byla velice vydařená. Jen počet zúčastněných mohl být vyšší. Velké dík patří obecnímu úřadu za snahu oživit kulturní život v naší obci.

Lucie Oudová

Stavění májky ve Slivonicích Slivonice

SDH Slivonice a místní občané, především tedy děti, jako každoročně poslední den v dubnu stavěli májku a připravovali se na pálení čarodějnic. Zdobení májky začalo v odpoledních hodinách a dětem šla práce od ruky. V podvečer došlo na zapálení připravené hranice s čarodějnicí, která okouzila nejvíce malé děti. Pro všechny bylo zajištěno tradiční občerstvení a u májky se nás sešlo poměrně dost. Nálada byla veselá, a proto bylo příjemné, že jsme tak mohli strávit tzv. filipojakubskou noc společně.

Dana Šrámková

SDH Velký Bor

Letošní Okrsková soutěž 7. okrsku se konala 25. května u příležitosti 130. výročí založení SDH v Chanovicích. Soutěžilo se zde ve 4 kategoriích – děti, ženy, muži a muži – veteráni. Náš sbor měl zastoupení ve dvou z nich. A sice v kategorii ženy, jedno družstvo, a v kategorii muži, dvě družstva.

Tentokrát jsme si domů přivezli zlatou, bronzovou a bramborovou medaili. Na čtvrtém místě se umístili muži 2, kteří předvedli požární útok za 40,19 a štafetu 4 x 100 m za 74,02 s. Jejich výsledný čas byl 114,21 s. Třetí místo obsadily ženy. Chybička se vloudila a u požárního útoku se stopky zastavily na čase 60,48 s. S celkovým časem 103,41 s se na nejvyšším stupni zaslouženě umístili muži 1. Jejich dílčí časy byly – požární útok 30,81 s a štafeta 4 x 100 m 72,60 s. Muži 1 a ženy se tímto zasloužily o postup do Okresního vyřazovacího kola.

Pro ženy se letos „vyřazovák“ konal 1. června v Bystřici. Družstvo se však ze zdravotních i jiných důvodů soutěžících muselo obnovit. Na výpomoc byla povolána i Hanka Hnojských ze spráteného SDH Jetenovice. Šťěstíčko nám letos moc nepřálo, čas požárního útoku se opět vyšplhal přes minutu. 62,81 s stačilo na 11., po dlouhé době nepostupující, místo.

Muži se téměř tradičně vyřazují v Malém Boru. Stejně tomu bylo i letos a 8. června se sem vypravili muži 1. Ani jim se nevyhnuly malé úpravy v družstvu. Přestože odjížděli mírně skeptičtí, zadařilo se jim. Jejich požární útok za 38,00 s, štafeta za 80,34 s, celkový čas tedy 118,34 s, je vynesl na krásné 3. místo.

Okresní kolo bylo v Čejkovech 15. června. Zde se mezi sebou utkávají vždy ti nejlepší z okresu. V mužské kategorii tentokrát bylo 19 družstev. Naši se umístili na čestném 14. místě s celkovým časem 112,86 s. Požární útok měli za 35,7 s a u štafety 4 x 100 m ukazovala vteřinová ručička čas 77,16 s.

Všem zúčastněným v soutěžích za jejich výkony děkujeme a gratulujeme.

Zima nás dlouhou dobu nechtěla opustit. Pak ale předala žezlo rovnou až úmornému horkému počasí, které si vybírá svou daň. Netýká se to jen zdraví. Díky slunnému počasí je velké nebezpečí vzniku požárů. Bohužel se jeden takový nevyhnul ani našemu blízkému okolí. A tak naše jednotka,

společně s dalšími dobrovolnými i profesionálními jednotkami, zasahovala ve středu 12. června v Dobroticích. Nikomu se naštěstí nic nestalo, škodám na majetku se však zabránit nepovedlo.

Nezadržitelně se nám blíží prázdniny. Přeji vám všem, aby léto bylo pohodové a přesně takové, jaké si přejete.

Šárka Štěrbová
Jednatelka

SDH Jetenovice

Dovolte mi vám přiblížit akce, které již proběhly, a pozvat vás na akce, které nás čekají.

27. 4. 2019 jsme protestovali proti úložišti jaderného odpadu. Na protest jsme se sešli v hojném počtu a nechyběly ani místní děti. Všem velice děkujeme.

30. 4. 2019 jsme se na místním hřišti sešli, abychom společně postavili májku, akce se určitě povedla. Společně jsme opekli buřty a popili pivečko.

25. 5. 2019 se konala Okrsková soutěž v Chanovicích. My jsme na soutěž vyrazili se třemi družstvy. Naše družstvo žen se umístilo na prvním místě, muži skončili na posledním sedmém místě a naši veteráni skončili na prvním místě.

Akce, které nás čekají:

15. 6. 2019 nás čeká dětský den. Akce bude začínat ve 13:30 na hřišti.

6. 7. 2019 se uskuteční sraz rodáků (uplyne 25 let od 1.srazu)

7. 7. 2019 pouť

Program srazu rodáků:

11:30 zahraje na návsi před bývalou hospodou Otavanka z Horažďovic

12:00 pochod ke kapličky, položení věnce, mše svatá a svěcení hasičského auta

14:00 společný oběd na místním hřišti.

K poslechu a k tanci bude hrát dechová kapela Otavanka z Horažďovic

19:00 pouťová zábava

Výbor SDH Jetenovice

Sbor Velkobor

VELKOBORU JE LETOS DESET LET

Vážení a milí příznivci hudby a zpěvu: v tomto roce na jaře tomu bylo přesně deset roků, kdy se vedení VELKOBORU ujala Radka Kočí a převzala štafetu po paní učitelce Popelíkové. Za těch deset připravil sbor velikou řádku koncertů, vystoupení a podílel se na mnoha společenských událostech a oslavách nejen na Boru, ale i v okolních obcích a farnostech. Ve sboru se vystřídalo mnoho tváří a v současné době se sbor i omladil a z ryze ženského sboru se stal díky dvěma mužským členům sbor smíšený. Kvalitu sboru musí posoudit naši posluchači, ale určitě neklesá a snažíme se, aby pod vedením naší sbormistrové naopak narůstala. Řada našich skladeb už je ve čtyřhlasém provedení a za doprovodu naší vynikající klavíristky Jany Brůžkové se pouštíme i do modernějších a posluchačsky přitažlivých věcí.

V květnu jsme uspořádali už 5. Májový podvečer duchovní hudby s vynikající harfistkou Kateřinou Englichovou. Určitě jste ocenili její milý a bezprostřední projev i krásnou hudbu a řada z nás viděla poprvé harfu tak zblízka – je to nástroj opravdu nádherný. Koncert se vydařil a díky sponzorům jsme ani neprodělali –

děkujeme tedy všem, kdo nás podporují svojí účastí na našich akcích, a chystáme pro naše příznivce i překvapení, ale o tom až v příštím vydání.

Rozloučíme se s vámi před prázdninami na vernisáži U Trčků v pátek 21. června a v neděli 23. června zazpíváme na pout'ové mši svaté v kostele sv. Jana Křtitele.

Marie Hlůžková

Zamyšlení

P. Stanislava Bušty ...

A tak zase po roce velkoborská pout' se blíží,

Jedni se na ni těší, jiní zas k ní s obavami vzhlíží. Ono totiž něco dobrého a pěkného připravit není bez obtíží. Ano, jedni, zejména děti, se těší na pout'ové radosti, jiní zas mají s přípravami pouti starosti. A tak se jedni těší na pout'ové akce a atrakce, jiní zas mají starosti s přípravou pout'ového hodování a jiní zas, aby uspokojili všechny zájemce o pout'ové atrakce a ke spokojenosti všech aby vyšly a dobře dopadly všechny pout'ové akce – zábavní, kulturní, sportovní.

Je třeba zajistit taneční pout'ovou zábavu, připravit zajímavou pout'ovou výstavu. – A taky aby vyšlo počasí! – A jak ta letošní velkoborská pout' dopadne po všech stránkách asi. Po stránce světské, civilní, obecní – a i po stránce kostelní.

Jistě by bylo – jak se říká – nošením dříví do lesa – připomínat, že slovo

pout' je od slova putovat. A kam že to lidé původně putovali? No, přece do kostela – do kostela, který měl svátek – jmeniny podle církevního kalendáře. A proč tam lidé putovali? Protože věřili, že ten den jaksi více milostivě na toto místo Bůh shlíží a že ten, kdo tam doputuje, přijde, že více, hojněji dostane Boží požehnání. A kde se sejde více lidí, tam je také větší možnost lidem něco nabídnout – prodat – nabídnout zábavu, občerstvení – prodat zboží – a tak venku u kostelů se objevili prodejci a nabízeli ke koupi nejdříve různé náboženské předměty, křížky, obrázky, sošky, růžence, modlitební knížky, zpěvníky, různý jiný náboženský tisk, kroupky, upomínkové předměty... a kdo ví co ještě. A pak se přidalo i to všeliké zboží světské – a později ty různé pout'ové zábavní atrakce a různé doprovodné pout'ové

akce.

A dnes jsme svědky toho, jak to kostelní jaksi ustupuje do pozadí zájmu – a mnohým už z té poutě zbylo jen to světské. Ano, jistě i to je hezké. U slavnostního pout'ového oběda se sejde rodina, pout'oví hosté – příbuzní, přátelé, známí. A zejména pak děti potěší, zabaví a pobaví ty různé pout'ové atrakce – to všechno, co se rozumí tím „přijela pout'“.

No, a to své pak nabízí všem ty různé předpout'ové a pout'ové akce – kulturní, společenské, zábavní, sportovní – no, a jaksi mimo hlavní všeobecný zájem, dnes už mnohých, ne-li většiny, zůstává to kostelní.

A i přesto si i to – tak jaksi nehalasně – dovolím připomenout. Náš starobylý (někdy z poloviny 13. století) velkoborský farní kostel se jmenuje, má název, jméno, titul: Narození sv. Jana Křtitele. A tento svátek je v církevním kalendáři **24. června**. Pokud tento svátek nepřipadne na neděli, tak je možné ho slavit jako poutní slavnost

Pokračování na další str.

neděli před a nebo po. Letos tento svátek připadá na pondělí, a tak jsme s panem starostou dohodli letošní pouť slavit neděli přílehlající, tedy **23. června**. V kostele bude slavnostní poutní mše svatá za hudebního a pěveckého doprovodu Velkoboru od 9.30 h. – tak jak bývá pravidelně v neděli. Za varhanami uslyšíme dlouholetého velkoborského varhaníka, pana Antonína Šťastného z Horažďovické L h o t y . N e d á v n o , a to 1. června, oslavil své 89. narozeniny; za hrací stůl varhan usedá už od svých 13 let. Nejdříve v kostele v Pačejově a od roku 1964 v našem kostele ve Velkém Boru – tedy už celých 55 let. To je jistě úcty, obdivu, pozoru, povšimnutí a hlavně poděkování hodné.

To náš slavný pěvecký a chrámový sbor Velkobor je proti tomu mladíček. Letos 20. března tomu bylo deset let, kdy se jeho vedení úspěšně a zdárně ujala sbormistryně – umělecká vedoucí – Mgr. Radka Kočí. Měl jsem v úmyslu o tom napsat trochu více v minulém čísle našich novin, ale místo toho jsem řešil své vážné zdra-

votní problémy. Působení Velkoboru pod vedením Mgr. Kočí by si jistě zasloužilo většího a širšího pojednání. Tak snad někdy příště. Zatím jen krátce řečeno, je jistě možno naprosto s jistotou říci, že pod jejím vedením se z Velkoboru stal pěvecký sbor, který má pro svou vysokou uměleckou úroveň už daleko široké své jméno. Po jedné, dosti dlouhé zkoušce jsem paní sbormistryni řekl, rádoby v lehkém humorném tónu, že obdivuji členy a členky sboru, že s ní mají takovou trpělivost. Načež ona, pěkně vtipně a jistě po pravdě klidně řekla, že spíše obdivuhodné je to, že ona s nimi tak velkou trpělivost má.

A tak závěrem popřejme našemu Velkoboru: ať ve vzájemné trpělivosti počet členů, jeho úroveň a věhlas dále roste ke spokojenosti zpívajících i nás poslouchajících.

P.S.: Nedávno jsem vyslechl na internetu přednášku slavné světoznámé léčitelky, paní MUDr.

Evy Moučkové. Stručně a krátce řečeno její rady ke zdravé životosprávě a ke zdravému životnímu stylu:

zdravé jídlo, zejména ryby, zelenina, bylinky, zdravé pití a k tomu všemu každý den zplna hrdla a z plných plic si zazpívat 12 písní – pro dobrou pohodu, pro dobrou náladu, ale i pro zdraví.

Že prý hluboké dýchání nemoc z těla vyhání, že zpěvem a naplno dechem způsobené pohyby a vibrace bránice a vůbec celého hrudníku a břicha blahodárně působí na funkci vnitřních orgánů. A tak s chutí zpívejme, hlouběji dýchejme a budeme prý zdravější. No, za zkoušku to jistě stojí. Když to nepomůže, tak to jistě neuškodí. Veselá mysl, dobrá nálada, jak se říká, je půl zdraví. A podle lidového rčení čistota je také půl zdraví. A tak umýt se, zasmát se – a budme zdraví! A tak nám všem přeji zdraví, sílu a radost – ta je také důležitým kořením pěkného života. A třeba i ta radost při zpívání a ze zpívání: doma, v přírodě, v hospodě, v kostele, a třeba i ve Velkoboru.

P. Stanislav Bušta

ŽIVOT A MÓDA V DOBĚ SECESE

Zajímavý „výlet“ do doby před sto lety nabízí výstava ve Velkém Boru. V pátek 21. června ji zahájí autorka PhDr. Jana Skarlantová. Ta se období secese věnuje nejen ve své publikační a přednáškové činnosti, ale z vlastních sbírek sestavila již několik úspěšných výstav. Výstava ve Velkém Boru není svým rozsahem největší, ale svým originálním pojetím přímo vybízí k rozhovoru:

Proč právě secese?

Tento styl trval vlastně jen dvacet let: od doby před koncem 19. století do první světové války. Přesto výrazně ovlivnil nejen umění, ale i život. A to ve všech zemích Evropy. Byl to vlastně první moderní životní styl evropských měst. Na začátku 20. století prožívala společnost mohutný všestranný rozvoj provázený čilým stavebním ruchem. Vzniklo mnoho soukromých i veřejných staveb, řada z nich nám slouží dodnes. Svět se propojil moderní železniční dopravou, vyjely první automobily, vypluly zaoceánské parníky, na světové výstavě v Paříži udivovalo návštěvníky první metro i Eiffelovka. Ale i malá města žila rušným spolkovým a kulturním životem...

Jak tohle všechno dostat do výstavního prostoru?

Pomocí dobových obrázků a dokumentů - a hlavně reálných předmětů, které sloužily v běžném denním životě každé rodiny. Jednotlivé vitríny jsou ukázkou stolování, odívání do společnosti i na korzo. Na náměstích a hlavních ulicích se v každém městě „korzovalo“, tady se předváděla móda pod širým nebem...

A to bylo opravdu nač se dívat! Málokterá móda byla pro ženy tak efektní, jako právě secese.

To ano. Vždyť dámy svým oděv reprezentovaly společenskou úspěšnost svého muže, své rodiny. My se však na výstavě podíváme i pod sukně secesních dam! Ukázka spodního prádla bude jistě pro

mnohé překvapením. Nejen nádherou ruční práce, ale i fyzickou námahou, která souvisela s praním, škrobením a žehlením...

A co děti? Myslím tím návštěvníky. Bude na výstavě i něco zajímavého pro ně?

Věřím, že toho bude hodně. V expozici najdou nejen historické hračky. Představí se jim i škola, do které chodili prapradědečkové, když byli dětmi jako oni. Uvidí břídicovou tabulku s houbičkou, která patřila k vybavení nejmenších školáčků, i jak se dříve psalo krasopisně ocelovým perem namáčeným do inkoustu. Prohlédnou si knížky – jediný zdroj informací a zábavy v době, kdy nebylo rádio ani televize, natož internet.

Vidím, že je výstava výborným programem i na rodinný výlet. Ještě dovolte jednu otázku: Jaký

rozdíl je mezi veřejnou sbírkou exponátů v muzeu a soukromou sbírkou, jako je ta Vaše?

Každá generace něco po sobě zanechá. K vytvoření rodinné sbírky musí být i generace další, které předměty kdysi s láskou užívané, opět s láskou a pochopením uschovávají a pečují o ně. V muzeu jsou většinou předměty méně osobní, rodinná sbírka naopak uchovává i to, co by lidé do muzea nepřinesli. Probírat se takovými předměty znamená vést tichý dialog s těmi, které známe jen z rodinného alba – a z jejich vějířů, prvních botiček, manžetových knoflíků nebo tanečního pořádku, oblíbeného hrnečku na kávu nebo psaníčka od ctitele... Najednou se o nich dovíme něco nového, co nám je přiblíží. Zjistíme, čeho si vážili, kam cestovali, jaké spolky navštěvovali – prostě jak a čím žili. Vždyť předměty jsou tichými společníky života každého z nás.

Václav Drha

Pamětníci vzpomínají

Na naši informaci o končící rubrice „pamětníci vzpomínají“ zareagoval pan Josef Makrlík z Jetenovic, který by se s námi rád podělil o své vzpomínky. Jedná se o velice zajímavé vyprávění z dob, kdy jako školák pásal dobytek na Šumavě. Tímto mu velice děkujeme za poskytnutý rozhovor

Pane Makrlíku, řekněte nám, za jakých okolností jste se právě Vy, jako dospívající hoch, ocitl v divočině Šumavy?

Když v Jetenovicích začínalo JZD, tak přišel domů můj tatínek a říkal, že není kde pást dobytek. Už ani nevím, kdo tenkrát vydal nařízení, že se tedy všechen dobytek odveze na Šumavu a tam se bude celý rok pást. Konkrétně byla vybrána osada Hůrka. S pomocí plzeňské borské věznice byla nedaleko jezera Laka postavena ohrada a na okraji u lesa i malá dřevěná chata pro pastevce. Zázemí bylo tedy připravené, ale teď přišlo na lámání chleba. Kdo bude dobytek pást? Můj tatínek se mě tehdy zeptal, zda bych nechtěl jít na týden nebo na čtrnáct dní pást i já.

A co jste mu tehdy odpověděl? Nebál jste se?

Odpověděl jsem, že půjdu. Byla to velká zodpovědnost. Měl jsem

z toho obavy. Ve škole jsme vždycky slyšeli, co je na Šumavě divozantů a že jsou tam převaděči. Ale i přesto jsem šel. Lákalo mě to dobrodružství. Spolu se mnou šel i strejda od naproti z vesnice – říkalo se tam u Ladmanů.

Jak jste se v tak divokém prostředí stravovali?

Tehdy nám předseda Podlešák domluvil, že budu chodit pro oběd k vojákům, kteří měli základnu u jezera Laka. Byla tam tenkrát celá rota. Chodil jsem tedy každý den pro oběd. Vojáci už na mě vždycky čekali a byli rádi, že vidí někoho jiného než vojáka a mohou si popovídat. Znamením, že už se blížím ke kasárnám, byl vždy hlasitý štěkot psů. Ti skákali metr vysoko, byli cvičeni pro boj s nepřítelem a pro mě jako pro kluka to byl nepříjemný pocit. Ale na druhou stranu musím říct, že to, co jsem od vojáků tenkrát

dostal za pamlsky, o tom se mi mohlo jen zdát. To jsem doma neměl. Dostával jsem pomeranče, jablka nebo třeba čokoládu. Jednou se také strejda vydal hledat krám do Prášil, aby nám koupil chleba. Zůstal jsem na Hůrce s dobytkem úplně sám. Říkal mi, že se do hodiny vrátí. Vyhlížel jsem ho od lesa, ale on pořád nešel. Tehdy jsem se také dost bál. Všechno ale zase dobře dopadlo. Strejda nakonec dorazil. Byl z té dlouhé cesty dost unavený, ale chleba přinesl. Říkal, že ho vojáci nezařadili, ale že koho v Prášilech potkal, ten byl zelený – byl to tam samý lesák a hajný.

Povězte nám něco o prostředí, ve kterém jste zažíval své dobrodružství.

Pásli jsme na Hůrce nedaleko Kaple sv. Kříže, kde byly uschovány ostatky zesnulých příslušníků sklářské rodiny Abele.* Na vlastní oči jsem viděl mumie v hrobce pod

kostelem. Vypadalo to tam upraveně, i když je mi záhadou, kdo to tam tehdy mohl udržovat, když celé území bylo přísně střeženým vojenským prostorem. Byl jsem jako kluk hodně zvědavý, ale příjemný pohled na ty mumie nebyl. Trošku mě mrazilo v zádech. Teprve po převratu jsem se od pana Emila Kintzla dozvěděl o legendě, která se k tomu místu váže.

(* pozn. redaktora: V knize O. Kaskouna: Toulky Šumavou je zdokumentována událost vážící se k této kapli z roku 1952, kdy se z práce vracejícím dřevařům naskytl hrůzný výjev - nafasovaným alkoholem posilnění vojáci právě plnili rozkaz zlikvidovat mumie, připomínku časů předválečného významu zlikvidované osady. Došlo i na tanec smrtvými vytaženými z jejich sarkofágů a jejich následnému potupnému rozstřílení u hřbitovní zdi. I v té podivné době však nějaká ta spravedlnost zřejmě existovala. Uběhlo totiž jen pár týdnů a velitel inkriminovaného zásahu zemřel při odstřelu jednoho z objektů ve zdejším vojenském prostoru. Ostatní vojáci nedopadli o nic lépe. Během šesti měsíců všech pět zbývajících členů zhýralého komanda zemřelo na záhadnou chorobu, jejíž původ se tehdejšími lékaři nepodařilo odhalit.)

Ještě vám musím povědět jednu historku. Jednoho dne strejda povídal, že se dobytek špatně pase a poslal mě tedy do kaple, abych

přinesl trochu soli (solí se pohazovala tráva, aby ji dobytek lépe spásal). Šel jsem tedy pro sůl do kaple. Otevřel jsem dveře a jakmile jsem chtěl vstoupit dovnitř, tak se mi před očima objevilo tolik plazících se hadů, že jsem se až vyděsil. Tenkrát mně došlo, proč mi strejda nařizoval, že nikdy nesmím chodit v jiných botách než v holínkách. Tolik hadů pohromadě jsem ještě nikdy neviděl. Kolem kaple byl i hřbitov, krásně upravený, plný květin. Na hrobech, kde byla kamenná deska, se také vyhřívali hadi.

Pro tak malého kluka, jakým jste tenkrát byl, to musel být docela šok. Nejdřív mumie a potom hadi. Je ještě něco, co Vás tenkrát na Hůrce překvapilo nebo vyděsilo?

To víte, že jo. Zažil jsem bouřku na Šumavě. Takové hromy a blesky jsem od té doby už nikdy nezažil. Nebe bylo tenkrát permanentně osvětlené a my se strejdou jsme byli schovaní v té naší dřevěné chatce napospas svému osudu. Každou vteřinou mohl na nás spadnout storm. Ale v tu chvíli se nedalo dělat nic než jen čekat, jak to všechno dopadne. Dobytek se samozřejmě také bál, takže zbořil hrazení a utekl. Nahánět ho v noci za bouřky nebylo možné. Museli jsme prostě čekat. Já jsem nakonec usnul, ale strejda byl celou noc v pozoru. Brzy ráno, když jsem se probudil, tak byl strejda pryč. Vydal se hledat dobytek. To byste

neuhodli, jak to všechno tenkrát dopadlo. Bylo nám to velkou záhadou, ale celé stádo stálo seřazené u zdi kaple, a čekalo, až si pro něho dojdeme.

Nestýskalo se Vám po rodičích?

Co vám budu povídat. Jednoho dne přijel za námi na Hůrku vojenský gáz a vystoupil z něj voják. Ptal se po mně, přinesl mi totiž dopis od rodičů. Stýskalo se mi moc, ale vydržel jsem to. Přijeli se za mnou pak i podívat. Tatínek mi vyprávěl, že když jel za mnou na Hůrku, tak si musel v Dobré Vodě vyzvednout propustku, která ho opravňovala vstoupit do vojenského prostoru. Bylo to tenkrát hodně hlídáno.

Vrátil jste se od té doby ještě někdy na Hůrku?

Vrátil jsem se tam hned po převratu. Tenkrát jsem na místě, kde stávala naše chata, našel ještě zbytky trámů. Dneska už tam po ní není ani památky. Dvakrát jsem byl na Hůrce i na kole. Letos jsme si udělali s rodinou opět výlet. Ale až na Laku jsem nedošel, jsem po operaci kolene a každý kilometr už je znát. Dodnes se nepřestávám ptát, proč jsme museli jet spásat pastviny právě na Hůrku, která je od Jetenovic tak daleko. Nikdy už se však pravdy nedopátrám. Ti, kteří o tom mohli něco vědět, už jsou dávno na pravdě boží.

Lucie Oudová

Koupel z okvětních plátků růže

Růže svraskalá, stolistá nebo šípková - to jsou pravé poklady pro krásu ženy. Růže podporuje ženskou energii, pomáhá harmonizovat duši, zjemňuje a omlazuje pleť.

Hýčkejte se a připravte si jednou za čas 20minutovou růžovou koupel:

10 - 15 minut povařte 3 - 4 hrsti okvětních plátků růže a proced'te do koupele. Koupel má blahodárné účinky na kůži.

Dokáže zmírnit pocity napětí pokožky. Už tím, že si na sebe uděláte čas, vdechnete sladkou a konejšivou vůni růže, ucítíte poklid, radost a něhu, kterou růže svou energií zprostředkovává.

Z růže se dá připravit i limonáda.

Potřebujete:

2 hrsti čerstvých květů - 2 dl růžového sirupu - 1 citron - 1 limetku - led - 6-8 dl sodovky

Růže pečlivě prohlédneme, jestli v nich nezůstal hmyz. Otrháme z nich lístky a dáme do mísy.

Přidáme nakrájenou limetku s citronem a růžový sirup. Nakonec rozředíme sodovkou a podáváme s ledem.

Lucie Šilhavá

Zajímavosti z kroniky

z roků koncicich na 9tku

1929

31. března osázeno bylo třešněmi okolí nově zbudované silnice k Jete-
novicům.

4. července strhla se větrná smršť s krupobitím, jíž předcházelo tropické vedro 38°.

21. července byl na návsi odhalen pomník T. G. M. a památník padlým v I. sv. válce, který byl postaven z dobrovolných příspěvků, hlavně ochotnického spolku.

25. července po ohromném vedru 39° strhla se nad krajem veliká bouře s krupobitím. Kroupy padaly velikosti až slepičího vejce.

15. září byla otevřena nová kovárna Josefa Hlaváče v usedlosti č. p. 36.

4. prosince vznikl požár ve stavení rolníka Fr. Němce č. p. 20. Shořela střecha obytného stavení s přilehlou kolničkou, drubež a hospodářské náradí. Ihned po požáru byla zřízena střecha nová.

Počátkem roku 1929 napadla spousta sněhu. Silnice i cesta se staly po mnoho dní neschůdnými. Ke konci ledna až do 20. února byly tak velké mrazy, jakých v Čechách nebylo před 150 lety. Pumpy i vodovody zamrzly. Ptáci mrzli v letu, spousta ptačích mrtvol ležela na polích. Staly se i případy umrznutí lidí. Občanstvo trpělo velikým nedo-

statkem paliva. Provoz na železnicích selhal. Ve městech pro nedostatek uhlí byly zavírány továrny a dělnictvo z práce propouštěno. Školy v celé republice byly po několik týdnů zavřeny. V naší obci klesl teploměr na -30°C, v krajinách výše položených až na -40°C.

Byla postavena kampelička

1939

Z válečných let 1939 a 1941 nejsou v kronice žádné zápisy.

1949

Nastupujeme do prvního roku pětiletky, potíže zaviněné suchem a neúrodou roku 1947 byly překonány a byla zajištěna cesta k socialismu. Naděje na zvrát byly nadobro zmařeny. Po Novém roce vychází nařízení, ve kterém se diferencuje zásobování textilem, živnostníci i větší zemědělci nedostávají šatenku. Decentralizace krajské správy přinesla zřízení horažďovického okresu. Je to velká výhoda pro Velký Bor, který bude blízký okresnímu městu. V srpnu obdržela obec elektrickou pračku od ministerstva zemědělství a ukazuje lidem výhody praní. V obci bylo zřízeno Západočeské konzumní družstvo a převzalo obchod J. Píchy v č. 71. Vánoce jsou letos bez sněhu, trochu mrzne, ale přes den je bláto. Takové počasí trvá až do konce roku.

1959

Během jara bylo vyměněno elek-

trické vedení v celé obci. Všechny sloupy byly poraženy a elektrické dráty připevněny jen na nástřešnicích. V dubnu byla zrušena strojní traktorová stanice, která byla umístěna ve stodole na faře. Některé stroje přebírá (odkupuje) místní JZD. Každých 14 dní do obce přijíždí putovní kino s velmi hodnotnými filmy. V létě promítá jeden film, v zimě dva za večer. Za Středou byl vyhlouben buldozerem rybník a navršena hráz. Soukromé lesíky přecházejí do vlastnictví JZD. Majitelé v nich nesmějí porážet. Dodávka sádla z domácích porážek se ruší, dříve se dodávalo 5 kg. Domácí porážky povoluje MNV. JZD hospodaří na 533,8 ha, orné půdy je 302,8 ha a vlastní tyto stroje: traktory 5, pásový traktor 1, nákladní auto 1, elektromotory 6, secí stroje obilní 4, sazeče brambor 1, samovazy 2, mlátičky 2, vyorávače brambor 4, nakladače hnoje 1, rozmetadla 3, rozmetadla umělých hnojiv 2, obraceče sena 4, výfuky sena 2, výfuky zrna 2, řezačky výfukové 2, šrotovníky 1, dojící zařízení pro 96 krav. Počasí: celý leden mírný, jaro velmi příznivé, už 17. března se začalo sít. Léto suché, podzim katastrofálně suchý. Září a říjen velké teplo, sníh začal padat až 9. prosince

Václav Zábranský – čerpáno z kroniky

Čimelice

opět přivítají milovníky květin

Ve dnech 22. až 25. srpna bude v Čimelicích probíhat tradiční prodejní výstava květin. Jedná se již o 33. ročník, kdy se obyčejné zahradnictví promění na výstavní areál, který během čtyř dnů navštíví až 25 tisíc návštěvníků. Výstava květin zde má dlouholetou tradici, sahá až do 60. let 20. století. Koná se každé dva roky a je ceněna jak laickou, tak odbornou veřejností - jednak pro kvalitní a umělecké zpracování květinové části výstavy, jednak pro široký výběr zahradnických produktů od pěstitelů z celé České republiky. Odborníci Vám zde ochotně poradí či doporučí správný způsob pěstování rostlin. Výstavní plocha je tvořena venkovním areálem a expozicemi ve sklenících a fóliovnících.

Můžete se těšit na aranžované květinové expozice, balkonové květiny, letničky, trvalky, gladioly, jiřiny, okrasné dřeviny, trávy, bonsaje, orchideje, sukulenty, kaktusy, proutěné výrobky, sortiment paprik, okrasných slunečnic a další. Současně s květinovou expozicí je možno navštívit i výstavu drobného zvířectva. Samozřejmě mostí bude i pestrý stánkový prodej.

Výstava květin
Čimelice 2019
22. - 25. srpna 2019
AREÁL ZÁMECKÉ ZAHRADY V ČIMELICÍCH (okres Písek)

Jakub Chaloupka

Rychtáři a starostové Velkého Boru.

Rychtáři

Od počátku kolonizace zemí českých byl v čele obce rychtář. Na Moravě mu říkali fojt. Původně býval rychtářem ten, kdo ves založil. V sedmnáctém století byla většina rychtářů jmenována vrchností nebo volena poddanými na rok. Byl-li volen, musela být jeho volba potvrzena vrchností. Rychtář byl vlastně vrchnostenský úředník. Jeho povinností bylo soudit a urovnávat spory poddaných, pečovat o obecní hospodářství, mít v patronosti robotní povinnosti, platy úroků, odvádění obilí na kontribučenské sýpky a konat povinnosti policejní.

Jako odznak své úřední moci měl pečeť a právní žílu (býčí žílu), zvanou rychtářské právo nebo také palcát (palička).

Roku 1741 byl ve Velkém Boru rychtářem Jan Krech, hospodář na gruntě U Krechů č. 26.

Od roku 1716 do roku 1765 rychtařil František Slavík z gruntu č. 20.

Od roku 1783 do roku 1790 podepisoval početní výkazy Daniel Němec, který se ke Slavíkům přičlenil a po tu dobu byl rychtářem.

Po Němci rychtařil Matěj Bastyán z č. 42.

Roku 1798 podepsal početní výkaz rychtář Jan Turek z č. 21. Není známo jak dlouho úřadoval.

Roku 1803 byl rychtářem František Špička neboli Voráč z č. 35.

Jan Raška od Klimsů zastával rychtářství po několik let, a to prvně od roku 1826 do roku 1830. Po něm rychtařil Matěj Drha od Lišků č. 43 v období 1831 až 1835 a po něm opět Jan Raška od Klimsů až do roku 1848. Jan Raška byl tedy posledním rychtářem ve Velkém Boru. Po roce 1948 se každý občan stal svobodným, na vrchnosti nezávislým. Správa obcí byla vložena do rukou voleného obecního výboru s voleným starostou v čele. Volilo se na tříleté období.

Starostové

Josef Pihera z č. 42 U Bastyánů byl prvním voleným starostou. Obec spravoval od roku 1849 do roku 1855. Byl tedy zvolen 2x po sobě. Členy prvního výboru kromě starosty byli: Karel Šmrha, učitel, Adam Štěch z č. 31, František Šrámek z č. 12 a Josef Bumbička z č. 40.

Josef Němec z č. 14 byl druhým starostou velkoborským. Úřadoval od roku 1856 do roku 1860.

Pavel Turek z č. 21 byl třetím starostou. V čele obce stál od roku 1861 do roku 1862. Protože upadl do značných platebních nesnází, vzdal se starostování již po roce.

Václav Němec z č. 14 byl již čtvrtým starostou. Úřadoval po Turkovi jen do ukončení tříletí, to je do roku 1863.

Tomáš Chaluš z č. 33 U Krnků úřadoval jako pátý starosta od roku 1864 do roku 1887, tedy 24 let, což svědčí o jeho mimořádných schopnostech k tomuto úřadu.

V posledním roce Chalušova starostování byl třeba projednáván návrh na zřízení zastávky na dráze při silnici k Horažďovicím. Měl se na ni povolit požadovaný příspěvek z obecních peněz. Starosta však narazil na velký odpor některých občanů. Ať to prý zaplatí ti, kteří chtějí jezdit. A jeho návrh byl zamítnut. Opozičníci raději chodili na vlak do Babin nebo do Olšan. To však Chaluše neodradilo od další práce v tomhle směru a roku 1887, v posledním roce jeho starostování byla zastávka slavnostně předána do provozu.

Za starostování Tomáše Chaluše bylo postaveno několik nových chalup a školní budova přešla zcela do majetku obce. Původně dvoutřídní škola byla na konci jeho starostování již čtyřtřídní.

Starosta Tomáš Chaluš vykonal pro obec mnoho prospěšného, a proto si

zaslouží, aby ho velkoborské občanstvo vděčně vzpomínalo.

Josef Pihera z č. 42 U Bastyánů byl již šestým starostou velkoborským. Úřadoval od roku 1888 do roku 1893. Byl zároveň okresním starostou.

Václav Janele z č. 42 U Chalupných byl sedmým starostou velkoborským. Úřadoval tři volební období, od roku 1893 do roku 1901.

Václav Zábranský z č. 39 U Talůžků nastoupil na úřad již jako osmý starosta. Obec spravoval od roku 1902 až do roku 1919. Byl tedy volen po šest období. Za jeho starostování byla postavena obecní kolna pod kostelem na hasičské náradí a inventář strojního družstva. Příčiněním Zábranského ustanovené strojní družstvo koupilo moderní mlátičku s výbušným motorem za 5 700,- Kč. Spolu s tehdejšími okresními starosty Josefem Pastejříkem z č. 32 vymohli na tyto stroje subvenci 2 560,- Kč, Starosta Zábranský sám tyto stroje obsluhoval a ošetřoval.

Za jeho starostování se čtyřtřídní obecná škola rozrostla na šestitřídku. Zábranský měl také značný podíl na tom, že horažďovická škrobárna přešla do rukou družstva. Jeho přičiněním byl postaven na návsi kamenný kříž z příspěvků občanů a rodáků mimo Bor.

Takto starostu Zábranského popisuje předčasně zemřelá Marie Pastejříková z č. 32 U Kalíšů:

„Není starosta jako starosta, ale Václav Zábranský, to byl starosta! V čele obce stál od r. 1902 do r. 1919 a ještě potom jej spoluobčané oslovovali, jak byli zvyklí, starosto!“

Mohutná rozložitá postava a pevná, rozvázná chuze připomínali nezdolné dubisko. Černé, štětinaté obočí a hustý, černý vous na výrazném a vždy vážném obličejí budily respekt u mladých i starých. Metrák obilí unesl hravě na rameně. Jen pomohl-

li mu jej někdo zdvihnout. Oblíbenou krátkou dýmku jen zřídka z úst odkládal. Za první světové války, když byla bída o tabák a kouřily se senné strusky i bramborová nať, bylo pravé utrpení sedět vedle našeho starosty, nacpal-li si a zapálil. Mrak dýmu se valil z jeho úst za mrakem a brzy celá jeho osoba jako v mlžné cloně.

Starosta Zábranský byl málomluvný. Ve skutečnosti více pozoroval a rozvažoval. Žádosti a stížnosti klidně vyslechl a teprve když vše promyslel, pronesl svůj úsudek prostě sice, ale tak jasně a rozhodně, že každé slovo sedělo a bylo velmi nesnadno mu odporovat, protože při všem rozhodování se řídil tradiční občanskou poctivostí.

Za jeho starostování bývala v prostoru mezi Velkým Borem, Svěradicemi a Babinami každoročně v letních měsících dělostřelecká cvičení. Roku 1914 však byla dne 24. července náhle přerušena. Na sv. Annu toho roku vyhlásilo Rakousko Uhersko mobilizaci. Druhého dne vyprovázeli starosta mobilizované občany na zastávku. Když se s nimi srdečně rozloučil, mávl rukou a smutně pronesl: „Ti už jsou tam“. A měl pravdu. Pomník padlým, zbudovaný po válce na návsi to dokazuje.

Byl to venkovský filosof, neučený sice, ale logicky myslící. Svou filipiku dovedl prozářit dávkou vrozené-

ho humoru, která působila na odpůrce někdy mocněji než argumenty věcné.

Na hejtmanství ve Strakoniciích, kde měl často úřední jednání, se slečny v kancelářích na vousatého starostu těšily. Objevil-li se v podatelně, hned to věděl celý personál a nikdy nebylo v podatelně tolik co dělat jako toho dne, zvláště slečny se předstihovaly v horlivosti. Starosta je škádlil. Že je jich škoda nudit se v těch kancelářích, že by pro ně měl ženicha, urostlého jako panna. To že by se na Boru měly jinak než ve Strakoniciích. Lívance a vdolky by mohly mít každý den. A kdyby si s ženichem vyjely v bryčce, že by na nich celá ves div oči nenechala.

„Vy, pane starosto, se jen tak chlubit,“ odvětily holky, „kde byste tam takového mládence vzali. Přiveďte nám ho ukázat. Má také takové vousy jako vy?“ „Vždyť jsem říkal, že je jako panna a viděly jste vousatou pannu?“ odbyl je starosta, Starosta Zábranský byl velký vlastenec, jeden z těch, kteří o své vlasti méně mluví, ale více s ní cítí a v její prospěch jednají. Zejména ke konci války napjatě sledoval výsledky bojů a nedočkavě snil o samostatnosti svého národa. O tom, že skutečně přijde, byl naprosto přesvědčen. Nedlouho před koncem války byl návštěvou u okresního starosty, otce pisatelky tohoto článku, Josefem Pastejříkem

z č. 32. Když dospěli v debatě až k naší národní samostatnosti, pronesl Zábranský: „Poslouchej, Josefe, jestli to přijde, já se snad zblázním.“ Při slovech „já se snad zblázním“ se jeho hlas jaksi zlomil a na všechny přítomné to působilo takovou silou, že na to nelze zapomenout.

Antonín Šavel z č. 32 U Kábů byl zvolen toliko na jedno období od roku 1920 do roku 1922.

Václav Sládek z č. 27 U Studničků starostoval od roku 1923 do roku 1928, tedy po dvě období. Za 1. světové války vstoupil na Rusi do československé armády jako legionář a domů se vracel lodí z Vladivostoku přes San Francisco, Panamský průplav a Terst. Asi jediný Velkoborák, který objel zeměkouli. Za jeho úřadování se ustavilo vodní družstvo, které mělo provést regulaci potoků a melioraci pozemků. Mimo to byla provedena elektrizace obce a roku 1923 byl zavezen rybníček na návsi nákladem 7 200,- Kč.

Josef Pihera z č. 22 U Járů byl jedním starostou velkoborským. Byl volen po šest období, t. j. od roku 1929 do roku 1936.

Jaroslav Makrlík z č. 45 U Drhů úřadoval od roku 1937 až do roku 1945. Byl tedy posledním starostou, neboť toho roku přešla správa obce do pravomoci národního výboru.

Zpracováno podle kroniky Jana Pastejříka.
Kráceno.

Sraz socialistických vozidel ve Hnačově

Poslední květnový víkend se již po šesté sjeli do hnačovského kempu majitelé vozů východního bloku.

Program začal již v pátek večer vystoupením kapely Andromeda a v sobotu od půl deváté pokračoval výstavou vozidel. K vidění zde byla vozidla vyrobená před rokem 1990, a to především značek Moskvíč, Škoda, Lada, Trabant, Volha a další. Převažovaly osobní automobily. Ovšem nechyběly ani motocykly jako Jawa, ČZ, MZ či Simson a nákladní vozidla značky Tatra a Liaz. Zajímavostí bylo vozidlo

TAI. Tanková a automobilní inspekce byl orgán, který vznikl v rámci Sboru národní bezpečnosti a fungoval až do roku 1991, kdy byl začleněn pod Vojenskou policii. Úkolem těchto vozidel byl především doprovod státních představitelů nebo řízení civilní dopravy na vojenských cvičeních a řešení přestupků vojenských řidičů. Kromě sériově vyráběných vozidel si mohli návštěvníci prohlédnout i speciálně upravená vozidla, například žigulíky veřejné bezpečnosti. Řidiči a spolujezdcí byli mnohdy i dobově oblečení.

Po obědě se většina vozidel vydala na spanilou jízdu po okolí, ta byla po 16. hodině opět ukončena v hnačovském kempu. V pět hodin proběhlo vyhlášení cen. Poté zahrály kapely Grafit rock a Pilsen Queen tribute band. Akci zakončila svým hudebním vystoupením kapela Starý Psi.

Pokud Vás zajímá čistě hasičská technika, můžete 29. června navštívit letiště Tchořovice, kde proběhne setkání jejích příznivců.

Pozastavení u pavilonů.

Krásné počasí přímo vybízí k rozličným výletům. Můžete se vypravit třeba do zoo. Ve dvacátých letech dvacátého století byste možná dětem oznámili, že je vezmete do *živosadu* a o deset let později do *zvířetnice* (stejně byla zoologická zahrada nazývána v době Rudolfa II.).

Slon je Slovníkem spisovného jazyka českého definován jako „*savec mohutného těla s nozdrami protaženými v chobot*“. Zajímavá je kromě definice z hlediska významu i etymologie slova slon. Podle některých pramenů pochází z tureckého *arслан*, což v turečtině označuje lva. Slonovi se v dávných dobách říkalo *velblúd*. Ve staré češtině byl slon také nazýván *roch*. *Rošáda* v šachách byl původně tah králem a válečným slonem, *rochem* (který byl později nahrazen věží). A *roch* posloužil pro vznik názvu dalšího zvířete, a to *hrocha*. Pro zajímavost – hrochovi přisoudil název Jan Svatopluk Presl, který zavedl např. přípony odpovídající *o x i d a č n í m č í s l ů m* v chemii (*-ný, -natý, ...*), pojmenování chemických prvků (*draslík, kyslík, vápník*), jména mnoha rostlin nejen naší květeny (*kopretina, kukuřice, šťovík, lebeda...*), ale i exotických rostlin (např. *cykasy*). Jak již víme díky zmínce o hrochovi, dal vzniknout i českým názvům zvířat – kromě

hrocha pojmenoval tuleně, vorvaně, bobra, klokana, dikobraza a další. A to všechno už v první polovině 19. století.

Až půjdete kolem pavilonu s koalami, nebudete si muset s výkladem jejich názvu tolik lámat hlavu. *Koala* prý pochází z domorodého australského jazyka a původně znamenalo „já nepiju“ – tekutinu získávají pouze z listů blahovičníků (blahovičník také pojmenoval oslavovaný Presl). Tento nejčastější výklad zřejmě není správný – ale považte sami, není krásný? Stejně tak je prý nesprávná etymologie anglického pojmenování klokana – *kangaroo*. Tvrdívá se, že James Cook přijel do Austrálie a ptal se domorodců, jak se zvíře jmenuje. Oni mu odpověděli *kengerú* = „nerozumím“.

Na závěr se vraťme z exotických krajín zpět a otestujme se pomocí

kozy (definované jako „*menší přežvýkavec chovaný pro mléko*“). Spočítejte, kolik přirovnání obsahujících slovo „koza“ si vybavíte. Dokud tak neučiníte, nečtěte dál!!!

Řešení mohou být například tato: 1. být hubený jako koza, 2. být mlsný jako koza, 3. být jako z kozy duch, 4. dřít někoho jako kozu, 5. honit někoho jako nadmutou kozu, 6. je bohatá jako koza rohatá, 7. je s ním řeč jako s kozou na ledě, 8. chodit jako koza na ledě, 9. mečet jako koza, 10. mluvit jako koza před smrtí, 11. rozumět něčemu jako koza petrželi, 12. rozumět něčemu jako koze, 13. skákat jako koza, 14. to je smrad, jako když se kozy prskají, 15. to je, jako když dá koze dobrýtro, 16. peněz jako za kozu, 17. vidět do někoho jako do hubený kozy.

Pokud jste si vzpomněli na víc než 11 přirovnání, klobouk dolů! A jestli znáte nějaké přirovnání, které se výš nevyskytlo, nezapomeňte se s námi podělit do mailu

velkoborskenoviny@seznam.cz :-)
(O e-mailové korespondenci a emotikonech snad někdy příště...)

Jana Brůžková

TJ SOKOL

Velký Bor

Pro jarní část sezony se zatím prodloužila fotbalová životnost hřiště prodloužením fotbalového azylu sousedních Svěradic, které nakonec stavbu nových kabin prodloužily do poloviny května. „A“ mužstvo zde sehrálo velmi úspěšná čtyři (domácí) soutěžní kola A třídy v neděli 17. března v rámci 17. kola (od 15:00). Po dobrém výkonu překvapivě zvítězilo 4:0 (1:0) nad Bukovcem. Další (domácí) utkání hostily v sobotu 30. března v 19. kole (od 16:30) nováčka soutěže – Meclov. Po podzimu lídra soutěže (na jaře se soupeři již tolik

nedařilo a zatím byl na 4. místě) vcelku vyrovnané utkání skončilo spravedlivou remízou 1:1 (1:0), a penalty Svěradičtí zvítězili 7:6. V neděli 14. dubna v 21. kole (od 16:00) zvítězili nad Černicemi (v té době lídr soutěže) po velmi dobrém výkonu 3:1 (2:1). V neděli 28. dubna ve 23. kole (od 16:00) s Mochtínem (vítězství 1:0) sehráli zápas již na hřišti ve Svěradicích. „B“ tým sehrál již v sobotu 9. března (od 15:00) přípravné utkání s Lnářemi a po nepřesvědčivém výkonu prohráli 1:5 (0:2). V neděli 7. dubna (od 16:00) v 16. kole porazili přesvědčivě a zaslouženě Hartmanice 4:0 (1:0). V sobotu 20. dubna (od 17:00) v 18. kole hostili „rezervu“ – „B“ tým Hrádku u Sušice, v utkání

předvedli hosté lepší a „sehranější“ výkon a zaslouženě zvítězili 2:3 (0:1). V sobotu 4. května (od 17:00) ve 20. kole zvítězil „B“ tým zaslouženě nad Velharticemi 4:2 (2:1). V sobotu 18. května (od 17:00) ve 22. kole prohráli Svěradičtí v posledním utkání „azylu“ po matném a nevyrovnaném výkonu se Švihovem 1:4 (0:1). Mladí žáci okresního přeboru (rozšířeno o jihočechy) sehráli nakonec 6 soutěžních zápasů se střídavými úspěchy, podobně jako „B“ tým mužů (o něco lepší). V sobotu 13. dubna (od 11:00) v 10. kole prohráli smolně 1:2 (0:1) s Doubravicí – Sedlicí. V sobotu 20. dubna (od 11:00) v 11. kole zaslouženě po dobrém výkonu porazili Dražejov 3:1 (1:0). V sobotu

27. dubna (od 11:00) ve 12. kole porazili přesvědčivě a zcela zaslouženě Žichovice 10:0 (4:0)! V sobotu 4. května (od 11:00) hostili ve 13. kole Chelčice a po bojovném výkonu „uhráli“ remízu 2:2 (1:1) a na penalty prohráli 3:4. V sobotu 11. května (od 11:00) ve 14. kole opět po bojovném výkonu „uhráli“ bezbrankovou remízu a na penalty opět prohráli 3:4. V posledním zápase borského „azylu“ v sobotu 18. května (od 11:00) v 15. kole porazili zaslouženě Štěkeň 4:1 (2:0). Stejně jako Svěradicím nám poděkovali za „příjemný“ a vcelku úspěšný „borovský azyl“ a popřáli lepší „fotbalovou budoucnost“, taktéž i my Svěradicím přejeme hodně fotbalových úspěchů, co nejméně zranění, pevné zdraví a osobní spokojenost. Taktéž je třeba poděkovat nejvěrnějším domácím divákům a „fanouškům“ uplynulých fotbalových klání svěradických fotbalistů, kteří doplnili řady Svěradických, ostatních „přespolních“, a diváků a fanoušků hostů. Je taktéž třeba poděkovat všem, kdo zajišťovali přípravu k zápasům – lajnování, sečení, přípravu a úklid kabin, občerstvení a další potřebné věci. Obnovení činnosti se stále zatím v „zřetelných barvách“ nerýsuje, tu a tam kolují určité „náznaky“, ale nic konkrétního. Situace kolem činnosti není zrovna nejlichotivější a těžko se bude obracet k lepšímu. Hlavně chybí „soudržná činnost“ a spolupráce některých členů, ale hlavně zdravé „kontakty“ k obnovení fotbalové činnosti, hlavně vážně „součinnost“ a spolupráce s mladými, ale to je „stará známá bolest“ a „běh na dlouhou trať“.

V neděli 23. června o borovské pouti vás, kteří se chcete sejít a příjemně pobavit, srdečně zveme na tradiční pouťové „exhibiční“ utkání od 14:00 hod. Občerstvení zajištěno.

„Historie“ obnovení pouťových zápasů, většinou v kombinovaných sestavách domácího A týmu „přespolních lig“ pod různými názvy – „Pošumavská liga“, při sestavování týmu Bedřou Píckou často pod „zajímavými názvy“ – „FC Exotica, AC Milan, FC Nekopa, Běďa team, Schwarze Arbeit Team“ a další. Jedno utkání bylo sehráno taktéž s Andělkami a vloni netradičně v sobotu byl sehrán exhibiční zápas domácího týmu s bývalými i současnými hráči Žichovic (I.A a I.B třída) pod vedením Pepíka Chalupného. Historie pouťových zápasů sahá do roku 1997.

R o k 2 0 0 0 – „Pošumavsko-domácí liga“ a společné foto domácího týmu a Pošumavsko-domácí ligy z roku 2003 obohaceno účastí bratrů Vonáškových: Romanem (bývalý reprezentant, hráč Sparty, Lokerenu apod.) – spodní řada pátý zleva – a Petrem (hráč širších kádru mužstev Dukly a Sparty, Velkého Boru apod.) – třetí zprava.

Andělky

Andělky Chanovice pokračují v letní lize fotbalových amatérek se střídavými úspěchy, v posledním zápase první poloviny soutěže remizovaly s Devilkami Klášter 3:3 (1:1) a na penalty prohrály 3:4.

Konečná tabulka zimní Dívčí amatérské ligy 2019:

1. PS Křeč Mochtín	5	5	0	0	0	15:5	15
2. Kobra Stars	5	3	0	2	0	5:3	9
3. Devils Klášter	5	2	1	1	1	12:10	8
4. Andělky Chanovice	5	2	2	1	0	7:5	8
5. Topovky Blovice	5	1	0	4	0	3:12	3
6. Sokolky Neznašovy	5	0	1	4	1	3:10	2

/pořadí, tým, zápasy, výhry, remízy, prohry, výhry na PK, skóre, body/

V sobotu 22. června (od 8:30/9:00) pořádají Andělky v Chanovicích již třetí ročník Memoriálu Páji Řezáče v malé kopané „o Andělský pohár“ k uctění památky tragicky zemřelého trenéra a kamaráda. Všichni zájemci jsou srdečně zváni.

V pátek 28. června (od 16:00) pořádá v Nepomuku ve spolupráci se

sponzory a ostatními hráči a všemi ostatními, kteří se budou na akci podílet, fotbalovou exhibici s bohatým kulturním programem Martin „Mitva“ Lukeš – Mitvateam – Sigitteam (internacionálové a hráči různých ligových týmů). Akce je pořádána k ukončení fotbalové kariéry „Mitvy“ – hráče Horažďovic, Pačejova, Nepomuka, Velkého Boru a dalších. Opět jsou všichni srdečně zváni.

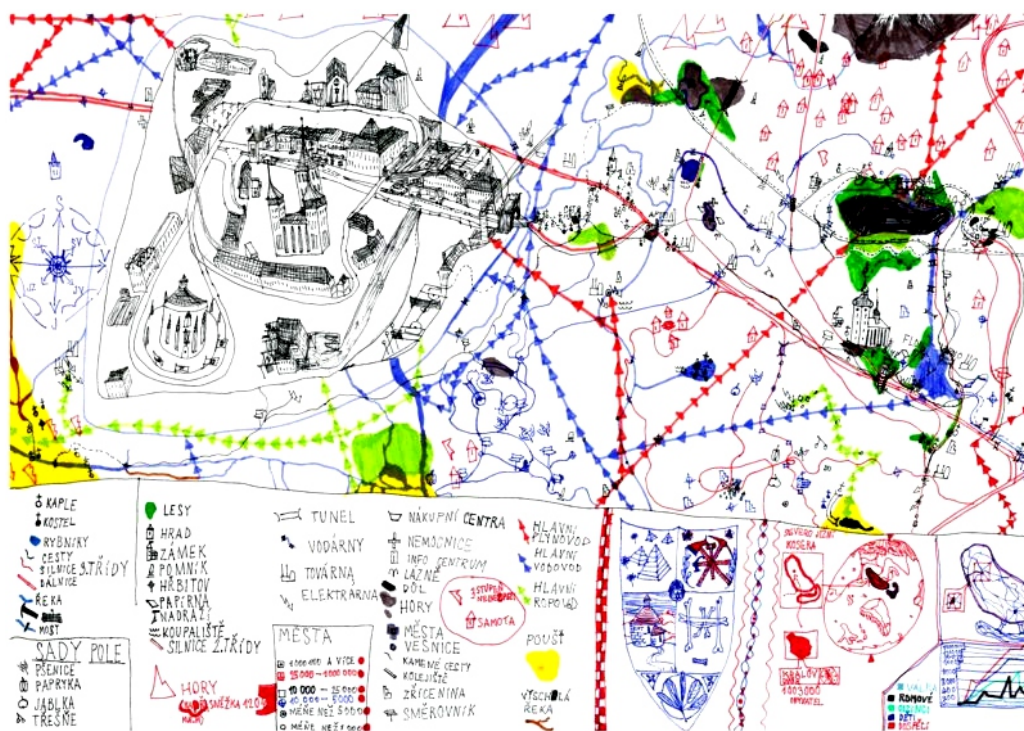
Závěrem přejme pevné zdraví, fotbalistům a ostatním sportovcům co nejméně zranění a hodně úspěchů v daném sportu a všem osobní spokojenost a štěstí.

Jirka Strolený

Komiks

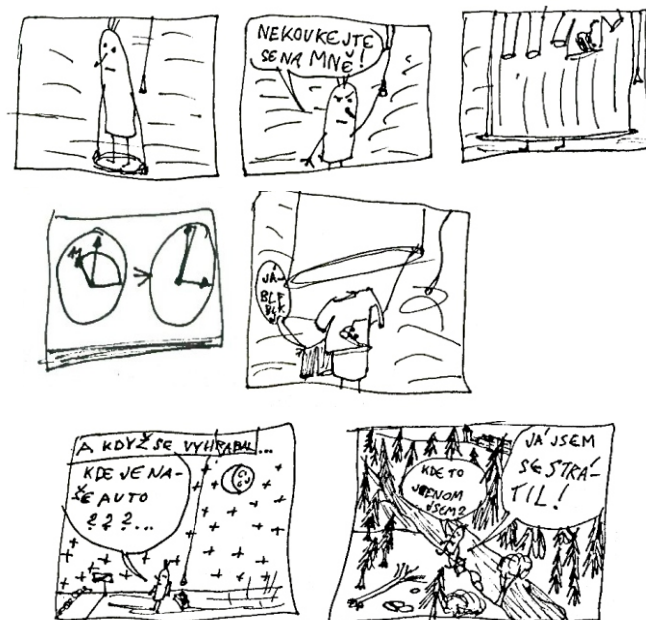
Autorem komiksu je Jindřich Šlechta z Horažďovic, který letos v soutěži Dětské mapy BARBARY PETCHENIK obsadil krásné první místo v republice (ve své kategorii 6-8 let uspěl v konkurenci dalších 93 prací). Jeho mapa Město Králův Dvůr poputuje do mezinárodního kola soutěže. Mapa bude vystavena při různých akcích pořádaných Českou kartografickou společností a v červenci v rámci Mezinárodní kartografické konference "odcestuje" do Tokia. Jindrovi moc gratulujeme! Přejeme mu mnoho úspěchu v soutěži.

Jana Bružková

VÝBUŠNÝ KRTEK EXPERT

DOVOLENA VĚ VELKÉM BORU.

Krásy našich vesnic

Máme tady zajímavý meteorologický úkaz - tromba.

Tromba je atmosférický vír s nehorizontální osou rotace. Průměr tromb se pohybuje v rozmezí decimetrů po stovky metrů.

Fotografie byla pořízena 10. 5. 2019 po 22 hodině u železniční zastávky Velký Bor

HŘIŠTĚ SOKOLA VELKÝ BOR

tradiční pouťové utkání

**SOKOL
VELKÝ BOR**

kombinované sestavy

**S.G.
HORAŽŘOVICE**

Společenské akce

21. 6.	17:00	Vernisáž výstavy „Život a móda v době secese“ - výstavní síň	Velký Bor
23. 6.	09:30	Pouťová mše	Kostel VB
23. 6.	10:00	5.ročník pouťové výstavy zemědělské techniky - ARBO, spol s.r.o.	Velký Bor
23. 6.	14:00	Exhibiční pouťové utkání na hřišti	Velký Bor
29. 6.	08:00	Setkání příznivců hasičské techniky	Tchořovice
6. 7.	11:30	Sraz rodáků	Jetenovice
6. 7.	19:00	Pouťová zábava	Jetenovice
17. 7.	15:00	Václav Žákovec	Hospoda VB
27. 7.	13:00	Přejezd přes lávka	Hřiště VB
31. 8.	14:00	Rozloučení s prázdninami	Myslivna VB

SETKÁNÍ PŘÍZNIVCŮ HASIČSKÉ TECHNIKY

LETIŠTĚ TCHOŘOVICE
29.6.2019

Spolupráce:
SDH Chlum

PROGRAM:

8:00 - 11:00 příjezd techniky a její předvedení
11:00 - 12:30 ukázka zásahu hasičské techniky a vyprošťování osob z vraku
12:30 - 13:00 odjezd kolony na oběd a následná vyjížďka
15:00 - 16:00 příjezd kolony na letiště

Příjezd možný již v pátek 28.6., kdy promítáme film s hasičskou tematikou. Více info na tel. 602 132 238, www.burzatchorovice.cz a FB Burza Tchořovice.

5. ROČNÍK POUŤOVÉ VÝSTAVY ZEMĚDĚLSKÉ TECHNIKY

KDE: ARBO, spol. s r.o., VELKÝ BOR
KDY: neděle 23. června 2019 od 10:00

Program:

- prezentace zemědělské techniky
- prodejní výstava drobných zvířat ZO chovatelů Kasejovice
- kovářské práce Šotola – Střední škola Blovice
- představení domácího CIDERU - alkoholického nápoje z jablečného mostu od manželů Čadových
- 15:00 posezení s harmonikou
- občerstvení zajištěno

Těšíme se na setkání s Vámi.

Obec VELKÝ BOR u Horažďovic – výstavní síň „U Trčků“ – v budově OÚ Velký Bor

ŽIVOT A MÓDA V DOBĚ SECESE

21. června – 19. července 2019

Vystaveny budou exponáty ze sbírky
paní PhDr. Jany Škarlantové,
která výstavu zahájí
21. června od 17.00 h

Součástí tohoto programu bude
vystoupení pěveckého sboru
VELKOBOR

Výstava bude přístupná:
neděle 23. června 10.00 – 17.00 h
pracovní dny 7.00 – 15.00 h

vikendy a svátky:
po dohodě v kanceláři OÚ
nebo na tel.
376 514 378
724 232 262
376 514 255